

PRVOROĐENI
VREMENSKA ODISEJA
TREĆI DEO

ARTUR KLARK I STIVEN BAKSTER

Prevela
Dragana Brajović

Laguna

Naslov originala

Arthur C. Clarke and Stephen Baxter

FIRSTBORN

A TIME ODYSSEY: 3

Copyright © 2007 by Arthur C. Clarke and Stephen Baxter

Za Britansko interplanetarno društvo

Translation Copyright © 2010 za srpsko izdanje, LAGUNA

PRVI DEO

PRVI SUSRETI

1. BIZETA

Februar 2069.

Nije nalikovalo na buđenje. Bilo je to iznenadno izranjanje, zvon činela. Širom je otvorila oči suočivši se sa zaslepljujućom svetlošću. Potom duboko udahnu vazduh i gotovo se zagrcnu kad shvati da je svesna.

Da, svesna. To nije trebalo da se dogodi. Nešto nije bilo u redu.

Odjednom opazi da se pored nje nešto kreće.

„Doktore Hejer?“

„Ne, mama, to sam ja.“

Ona polako izoštri pogled i pred sobom ugleda ćerku. Prepoznala je to izražajno lice bistrih, plavih očiju ispod gustih, tamnih veđa. Na obrazu joj se pak isticao nekakav znak. Da nije tetovaža?

„Miro?“ Grebalo ju je u grlu, a glas joj je bio hrapav. Sada je već nejasno osećala da leži na leđima, svesna prostora oko sebe, opreme i ljudi koji su se vrzmali izvan njenog vidokruga.

„Gde smo pogrešili?“

„Pogrešili?“

„Zašto nisam u hibernaciji?“

Mira je oklevala. „Mama, znaš li koja je godina?“

„2050. Peti jun.“

„Ne. Sada je 2069, mama, februar. Devetnaest godina kasnije. Bila si u hibernaciji.“ Odjednom na Mirinoj tamnoj kosi Bizeza ugleda sede pramenove, a oko njenih bistrih očiju mnoštvo sitnih bora. Mira reče: „Kao što vidiš, vreme me nije štedelo.“

Istina je. Bizeza je preuzela još jedan ogroman, neverovatan korak na svom dugotrajnom putovanju kroz vreme. „O bože.“

U tom trenutku ugleda još jedno lice.

„Doktore Hejer?“

„Ne, doktor Hejer je odavno u penziji. Ja sam doktor Stanton. Započecemo sa vraćanjem krvi u vaš organizam. Bojim se da će vas to malo boleti.“

Bizeza pokuša da ovlaži usne. „Zašto sam budna?“, upita. Zatim sama odgovori na pitanje: „O, *Prvorođeni*.“ Šta može da bude osim njih? „Nova opasnost.“

Mira se bolno namršti. „Bila si odsutna devetnaest godina i prvo za šta se raspituješ jesu Prvorođeni. Doći ću ponovo kad se budeš potpuno povratila.“

„Miro, sačekaj...“

Ali ona je već otišla.

Novi doktor bio je u pravu. Bolelo je. Ipak, Bizeza je nekad bila vojnik u britanskoj armiji. Nije ni pisnula.

2. MONITOR ZA ISPITIVANJE KOSMOSA

Jun 2064.

Čovečanstvo je novu opasnost prvi put primetilo pre pet godina. Anomalija je, zapravo, bila otkrivena ne ljudskim već elektronskim očima.

Monitor za ispitivanje kosmosa X7-6102-016 plovio je kroz Saturnovu senku, gde su meseci ličili na mnoštvo visećih svetiljki. Saturnovi prstenovi više nisu bili ni nalik onima od pre oluje sa Sunca. Ipak, dok je sonda napredovala uzdižući se ka udaljenom Suncu iza prstenova, ono ih je lagano pretvaralo u dugački srebrnasti most koji se u luku proteže nebom.

Monitor za ispitivanje kosmosa nije se mogao začuditi, ne sasvim. Mada, kao i svaka dovoljno napredna mašina bio je sposoban da do određenog stepena oseća. Njegova elektronska duša zatreperila je od iznenađenja kada je na svom putu primećila pravilno raspoređene čudesne slojeve gasa i leda. Međutim, nije se potrudio da ih istraži.

Prišao je tiho sledećoj odrednici na svojoj kružnoj putanji.

Titan, Saturnov najveći mesec, ličio je na običnu žućkastu loptu nejasno osvetljenu udaljenim Suncem. Ipak, najdublji slojevi njegovih gustih oblaka i magle krili su čuda. Dok mu se približavao,

Monitor za ispitivanje kosmosa pažljivo je slušao zujanje i zveckanje mnoštva elektronskih robota koji su ga ispitivali.

Ispod tmurnog i narandžastog neba duž nanosa „peska“ od kristalnog leda čvrstog poput bazalta, gmizali su roveri nalik na male bube obilazeći gejzire metana. Oprezno mileći dolinama opasanim rekama etana kopali su po tlu omekšanom neprestanim metanskim kišama. Jedan hrabri istraživački balon plutao je u gustom vazduhu iznad kriovulkana koji je bljuvao ledenu smešu amonijaka i vode. Male podmornice roneći su ispitivale džepove vode ispod površine leda. To su bila jezera zadržane tečnosti u uskim kraterima. Svuda je bilo organske materije stvorene u električnim olujama u Titanovoj atmosferi, kao i usled jakog dejstva Sunčeve svetlosti i Saturnovog magnetnog polja na gornje slojeve vazduha.

Gde god su istraživale, sonde su pronalazile život. Neki od tih životnih oblika nalikovali su na zemaljske, poput anaerobnih organizama zavisnih od metana koji su se tromo nagomilavali u hladnim zasoljenim vodama kratera. Nešto egzotičnije životne forme zasnovane na ugljeniku koristile su amonijak umesto vode i plivale su u klobucima materije koju je izbacivao kriovulkan. Od svih najčudnije su bile zajednice sluzavih organizama čija su se tela, umesto ugljenika, sastojala od silikonskih jedinjenja. Ti organizmi živeli su u crnim i ledenim etanskim jezerima, glatkim poput ogledala.

Organizmi iz kraterskih jezera bili su rođaci mnogobrojnih zemaljskih vrsta. Amonijačne ribe izgleda su bile poreklom s Titana, dok su sluzavi organizmi mogli poticati sa Neptunovih meseca ili sa još udaljenijih mesta. Sunčev sistem je bio prepun života koji je bujao svuda. Bilo ga je čak i na stenama i gromadama leda odvaljenim usled raznih udara. Međutim, Titan je bio poseban. Predstavljao je čvor u kome su se spajale životne forme iz čitavog Sunčevog sistema, a možda i izvan njega.

Monitor za ispitivanje kosmosa X7-6102-016 ipak tu nije došao zbog nauke. Kada je bio u tački najbližeg prilaska ovom mesecu i

njegovim šarolikim životnim oblicima, njegovi mehanički rođaci na tlu nisu ga ni primetili.

Kosmička sonda sa uglastim okvirom iz koga su virile poluge sa senzorima i radioizotopskim termoelektričnim jedinicama za napajanje na vrhu, izrađena prema projektu starom već jedan vek, činila je složeno srce *Monitora za ispitivanje kosmosa*. Ovo unutrašnje jezgro bilo je okruženo krutim omotačem, školjkom od „metamaterijala“, mreže isprepletanih nanotehnoloških zaptivača i žica, koji je sunčeve zrake sprovodio dalje od sonde, putanjom kojom bi nastavili da nje nije ni bilo. *Monitor za ispitivanje kosmosa* nije bio slep. Njegov omotač je ispitivao zrake. Ipak, zbog svetlosti koja se od njega nije odbijala, niti skretala, činio se nevidljivim. Takođe, nije se mogao otkriti radijacijom ma koje talasne dužine, od prodornih gama zraka do dugačkih radio talasa.

Monitor za ispitivanje kosmosa X7-6102-016 nije služio za istraživanje. Tako nevidljiv i tih, on je bio stražar i sada se uputio na susret za koji je i bio projektovan.

Dok je *X7-6102-016* klizio iznad oblačnih vrhova Titana, mesečevo gravitaciono polje ga je katapultiralo na novu putanju izvan područja Saturnovog sistema, visoko iznad prstenova. Sve se dogodilo u tišini, bez emisije radio talasa i ispuštanja raketnih izduvnih gasova.

Tada se *X7-6102-016* približio anomaliji.

Otkrio je gomile neobičnih visokoenergetskih čestica. Takođe, okrnulo ga je jako magnetno polje, snažan elektromagnetni čvor, usred kosmosa. O tome je izvestio Zemlju, šaljući niz sažetih podataka putem više sporadičnih laserskih snopova.

Monitor za ispitivanje kosmosa nije mogao prilagođavati putanju a da ne ošteti omotač, tako da je samo bespomoćno plovio. Trebalo je da prođe pored anomalije na nekih pola kilometra.

Njegovo poslednje opažanje, na neki način poslednja svesna pomisao, bila je u vezi sa iznenadnim uvrtnjem jakog magnetnog polja anomalije.

Poslednji signali koje je X7-6102-016 poslao govorili su o njegovom udaljavanju velikom, nemogućom brzinom. Bili su to signali koje njegovi tvorci nisu mogli ni zamisliti, niti razumeti.

Kao ma koja dovoljno napredna mašina, anomalija je bila donekle osećajna. U ovom trenutku nije je brinulo razaranje koje je trebalo da izvrši u budućnosti, ali je malo zažalila zbog uništenja mašine koja ju je sve do sada pratila poput šteneta, besmisleno pokušavajući da se prikrije.

Kada je ostala sama, anomalija je nastavila da plovi kroz Saturnov sistem crpeći impuls i kinetičku energiju od te divovske planete, a zatim je jurnula prema udaljenom Suncu i toplim svetovima okupljenim oko njega.

3. ABDIKADIR

2068. (Zemlja); 31. (Mir)

Prvi nagoveštaj da se događa nešto neobično na Miru prošao bi sasvim nezapaženo da nije bio tako čudan.

Kad ga je službenik pozvao, Abdikadir se, iznerviran, pomerio od teleskopa. Za razliku od ostalih, ova noć bila je vedra. Prvo pokolenje izbeglica sa Zemlje stalno se žalilo zbog oblačnosti na Miru, tom skrpljenom kolažu svetova u sopstvenom, skrpljenom kosmosu. Međutim, vidik je večeras bio čist i Mars je plovio visoko, blistavo plavim nebom bez oblaka.

Pre nego što ga je službenik uznemirio, u opservatoriji na krovu hrama boga Marduka svi su radili tiho. Glavna sprava bio im je reflektorski teleskop sa ogromnim ogledalom koje su izbrusili mongolski robovi pod komandom grčkog naučnika iz škole Otik. U njemu se kolebljiva slika Marsa sasvim lepo videla. Dok je Abdi osmatrao, njegovi pomoćnici pomerili su ručice okrećući postolje teleskopa ne bi li otklonili uticaj rotacije sveta i tako zadržali Mars u centru Abdijevo vidnog polja. Na kolenima je na brzinu skicirao slike Marsa u notes. Tehnologija Aleksandrovog carstva još nije poznavala fotografiju.

Na Marsu je jasno mogao videti polarne kape, plava mora, žućkaste pustinje prošarane zeleno-smeđim i plavim pojasevima.

Primetio je čak i treperavi odsjaj tuđinskih gradova za koje se verovalo da su ugnežđeni u kalderi kratera Olimpus.

Službenik mu je prišao baš u trenutku kad je predano radio želeći da iskoristi svaki sekund dobre vidljivosti. Spirosu je bilo četrnaest godina. Bio je student škole Otik i pripadao je trećem pokolenju rođenih na Miru. Taj bistar, maštovit mladić, pomalo živčan, skoro da je mucao dok je saopštavao vest jedva desetak godina starijem astronomu.

„Smiri se, momče. Diši. Reci, šta je u pitanju.“

„Odaja boga Marduka...“ Bilo je to samo srce hrama na čijem su se krovu nalazili. „Morate doći, učitelju!“

„Zašto? Šta to treba da vidim?“

„Ne da vidite, učitelju Abdi – da *čujete*.“

Abdi još jednom pogleda kroz okular gde je mogao videti treperavi, plavičasti Mars. Ipak, dečak je bio ubedljiv. *Nešto* nije bilo u redu.

Teškom mukom, nevoljno se spustio iz sedišta ispred okulara i obrecnuo se na jednu studentkinju. „Ti, Ksenija! Preuzmi. Ne želim da izgubimo ni sekund dok se ovako dobro vidi.“ Devojka požuri da mu udovolji.

Spiros požuri ka lestvicama.

„Bolje bi bilo da je zaista važno“, reče Abdi žureći za mladićem.

Morali su se najpre spuštati, a zatim ponovo popeti unutar ruševina hrama jer je odaja velikog boga Marduka bila blizu samog vrha kompleksa. Potom prođoše kroz zbnjujuće mnoštvo raznolikih prostorija osvetljenih uljanim svetiljkama koje su se dimile u zidnim udubljenjima. Iako je prošlo dosta vremena otkako su ga sveštenici napustili, u hramu se još mogao osetiti miris insensa.

Abdi zakorači u odaju boga Marduka. Zurio je unaokolo.

Nekad je u ovoj sobi bio veliki zlatni kip boga. Za vreme Diskontinuiteta, događaja koji je stvorio ovaj svet, kip je bio

uništen, a usled neke jake toplote zidovi odaje nagoreli su do same cigle. Ostalo je samo postolje kipa, izlizano i zaobljeno, sa možda jedva primetnim tragovima njegovih moćnih stopala. Soba je sada ličila na ruševinu, kao da je preživela neku eksploziju. Ali takva je bila celog Abdijevoeg života.

Abdi se okrenu ka Spirosu. „Pa? Gde gori?“

„Zar ne čujete?“, upita mladić bez daha. Zatim se sasvim umiri stavivši prst na usne.

Tada Abdi začu meko cvrčanje. Podsetilo ga je na zrikavca – ali bilo je previše pravilno, ujednačeno. Osmotrio je mladića koji je stajao širom otvorenih očiju, sleđen od straha.

Zatim stade na sredinu sobe. Odatle je mogao čuti da zvuk dolazi iz jednog svetilišta pričvršćenog za zid, bogato ukrašenog rezbarijama. Čim mu je prišao, zvuk postade jači.

Kako bi pred mladićem zadržao ugled, u trenutku kad je pružao ruku ka malom ormaru u samom središtu svetilišta da otvori njegova vrata, Abdi pokuša da zaustavi drhtanje.

Znao je šta se tu nalazi. Ovaj artefakt nalik na oblutak donešen je na Mir sa Zemlje. Pripadao je prijateljici njegovog oca, Bizezi Dat. Bio je godinama čuvan, a ovde je ostavljen kad je konačno prestao da radi.

Bio je to telefon.

I sada je zvonio.

DRUGI DEO
PUTOVANJA

4. KAD SE SPAVAČ PROBUDI

Februar–mart 2069.

Bizeza je bila srećna što je konačno mogla izaći iz prostorija za spavanje i spasti se neprijatnog mirisa nalik pokvarenim jajima. Zadah je poticao od hidrogen-sulfida koji se koristio kako bi se organi spavača sprečili da koriste kiseonik.

Doktorima je bilo potrebno tri dana da joj vrate krv u vene i nateraju njene organe da nastave da troše kiseonik. Pokušali su fizioterapijom da je u dovoljnoj meri osposobe da hoda pomoću hodalice. Osećala se neizrecivo starom, mnogo starijom od svojih stvarnih četrdeset devet godina. Usled dugog gladovanja postala je prilično mršava i iznemogla. Naročito joj je smetalo peckanje u očima. Imala je poteškoća sa vidom, dok je na početku patila i od halucinacija. Smetalo joj je neprijatno osećanje da smrdi na sopstveni urin.

S obzirom na to da je devetnaest godina bila bez pulsa, krvi, električne aktivnosti u mozgu, kiseonika u tkivima, zatvorena u frižideru gde joj ćelije umalo nisu prsle od hladnoće, mogla je i očekivati da se oseća pomalo neprijatno.

* * *

Dok je spavala, Hibernakulum 786 prilično se izmenio. Sa zidovima od stakla, belim podovima i plastičnim ležajevima, sada je ličio na neki bolji hotel. Međutim, bio je pun veoma starih ljudi – barem su tako izgledali – odevenih u ogrtače i nesigurnih na sopstvenim nogama.

Najviše ju je začudilo to što je Hibernakulum bio preseljen. Prišavši prozoru, ugleda neizmerno veliku useklinu u tlu. Bio je to prašnjavi kanjon prekriven sitnim kamenjem, sa liticama nastalim od nagomilanih slojeva stenja nalik na stranice neke ogromne knjige. Prepoznala je Grand kanjon. Prizor je bio zanosan – *ali izlišan kad su u pitanju spavači*, pomisli.

Uznemirila ju je pomisao na to da je složeni frižider u kome je zaspala snom bez snova odavno bio isključen, izbačen iz upotrebe i poslat preko kontinenta.

Dok se oporavljala, često je sedela pored ispupčenog prozora zureći u kanjon, to nepokretno, uzbuđujuće geološko čudo. U prošlosti ga je posetila samo jednom, kao turista. Sudeći po suncu koje je plovilo prolećnim nebom, verovatno se nalazila na njegovom južnom obodu, negde blizu sela Grand kanjon. Primitila je da su se ovdašnje biljke i životinje oporavile od oluje sa Sunca. Zemljište je bilo prošarano kaktusima, jukama* i grmljem. Strpljivo osmatrajući, opazila je i malo krdo muflona, jednog kojota kako se prikrada, a čak joj se učinilo da je videla i zvečarku.

Kanjon se jeste oporavio, ali se mnogo toga drugog izmenilo. Gledajući ka istočnom horizontu primetila je neku vrstu građevine. Metalnu konstrukciju postavljenu na stubove, sastavljenu od mnoštva elemenata, poput okvira nekog nedovršenog šoping-centra. Ponekad su ispod nje i oko same građevine prolazila vozila. Nije imala pojma šta bi to moglo biti.

Na nebu je povremeno primećivala svetla. Posmatrala je jednu blistavu, sjajnu tačkicu koja je južnjačkim večernjim

* Zimzelena biljka koja endemski raste u SAD. (Prim. prev.)

nebom preletala svakih četrdesetak minuta. Bilo je to nešto zaista veliko u orbiti. Međutim, videla je i druge, mnogo učestalije prizore, kao što su blede pege na plavičastom dnevnom nebu i treperavu svetlost zvezda po noći. Nebo je bilo prilično čudno u ovom novom dobu. Pomišljala je na to da bi možda trebalo da se zapita ili čak uplaši, ali po prvi put nije osećala ni zanimanje ni strah.

Ipak, to se promenilo kad je začula riku. Učinilo joj se da to duboko brujanje izaziva podrhtavanje tla, kao da je geološkog porekla, ne životinjskog.

„Šta je to?“

„Bizeza? Pitala si nešto?“

Bio je to prijatni muški glas. Ipak, zvučao je suviše savršeno i dolazio je niotkuda.

„Aristotele?“ Ipak, i pre nego što je odgovorio, znala je da to ne može biti on.

Posle neobično duge pauze, glas nastavi: „Žao mi je, ne. Ja sam Tales.“

„Naravno, Tales.“

Pre oluje sa Sunca, u svetovima gde su živeli ljudi postojale su tri velike veštačke inteligencije, daleki potomci elektronskih pretraživača i ostalih inteligentnih softverskih agenata starijih tehnoloških generacija, koje su pomagale čovečanstvu. Pričalo se da su njihove kopije sačuvane u vidu strima bitova ubrizganog u međuzvezdani prostor. Ali pored toga, samo je Tales preživeo oluju sa Sunca, sačuvan i u jednostavnije elektronske mreže na Mesecu.

„Drago mi je što ti opet čujem glas.“

Pauza. „I ja tvoj, Bizeza.“

„Talese, zašto postoji toliko kašnjenje pri tvojim odgovorima? Oh. Jesi li još na Mesecu?“

„Da, Bizeza. Ograničava me brzina svetlosti. Baš kao i Nila Armstronga.“

„Zašto te ne donesu na Zemlju? Zar ti nije malo nezgodno?“

„Postoje načini da se to izbegne. Ovdasnji agenti mogu me podržati u slučajevima kada vremensko zakašnjenje predstavlja opasnost – za vreme medicinskih postupaka, na primer. Inače, ovo stanje se smatra zadovoljavajućim.“

Bizezi su odgovori zvučali uvežbano, kao da ih čita. Osim njegovog udaljenog položaja na Mesecu, očigledno je postojalo još nešto što joj nije rekao. Međutim, nije imala snage da ga dalje ispituje.

Tales reče: „Pitala si kakva je to rika.“

„Da. Zvuči kao da je u pitanju lav. Afrički lav.“

„I jeste.“

„A šta afrički lav radi *ovde*, u srcu Severne Amerike?“

„Nacionalni park Grand kanjon sada se zove Džefersonov, Bizeza.“

„Kako?“

„Džefersonov park. To je sve u skladu sa ponovnim uspostavljanjem životinjskog sveta. Ukoliko pogledaš na desnu stranu...“

Na horizontu, iza severnog oboda kanjona, Bizeza vide grupu masivnih oblika, nalik na pokretne, oble stene. Tales podese prozorsko staklo kako bi se slika uveličala. Ona odjednom shvati kako gleda u slonove, čitavo krdo, zajedno s mladunčadima. Nije mogla pogrešiti.

„Mogu mnogo toga da ti ispričam o parku.“

„Sigurna sam da možeš, Talese. Još nešto. Kakva je ono građevina? Liči mi na neke skele.“

Ispostavilo se da je to zemaljska stanica orbitalne centrale za napajanje, koja sakuplja elektromagnetne talase emitovane iz kosmosa.

„Prilično je prostrana, ima površinu od gotovo deset kvadratnih kilometara.“

„Je li bezbedna? Videla sam da ispod nje ulaze vozila.“

„O, da. Za ljude je bezbedna. I za životinje. Ipak, ima i jednu zabranjenu zonu.“

„Talese, reci mi još, šta predstavljaju ona svetla na nebu – to treperenje...“

„To su ogleдалa i jedra. Danas ima mnogo toga izgrađenog izvan Zemlje, Bizeza. To je zaista veoma zanimljivo.“

„Znači, ostvaruje se davnašnji san. Badu Tukiju bilo bi veoma drago.“

„Bojim se da je pukovnik Tuki preminuo...“

„Nije važno.“

„Bizeza, ovde ima savetnika s kojima možeš razgovarati o svemu. O pojedinostima u vezi sa tvojom hibernacijom, na primer.“

„Sve mi je objašnjeno pre nego što sam zamrznuta...“

Hibernakulum je bio proizvod oluje sa Sunca. Prvi je bio otvoren u Americi, još pre tog događaja, radi bogataša koji su želeli da izbegnu teške godine i prežive do vremena oporavka. Ipak, Bizeza je zamrznuta tek 2050, osam godina posle oluje.

„Možemo razgovarati o napretku postignutom u medicini od trenutka kada si zamrznuta“, reče Tales. „Na primer, zna se da sklonost tvojih ćelija prema hidrogen-sulfidu potiče iz veoma ranog perioda evolucije života na Zemlji, kada su aerobne ćelije delile svet sa metanogenim.“

„To zvuči čudnovato poetično.“

Tales nežno nastavi: „Takođe, postoji i motivacioni aspekt.“

Ona oseti nelagodnost. „Kakav motivacioni aspekt?“

Imala je razloga da pobegne i zamrzne se. Mira, njena dvadesetjednogodišnja ćerka udala se protiv njene volje, zavetujući se da će živeti izvan Zemlje. Pored toga, želela je da pobegne od opštepoznate teorije zavere koja je počela da se širi o njenoj posebnoj ulozi u vezi sa olujom sa Sunca, iako je zapravo mnogo toga što se dešavalo tih dana, čak i pravi uzrok oluje, trebalo da bude tajna.

„U svakom slučaju“, reče ona, „odlazeći u hibernakulum, samo sam izvršavala svoju dužnost. Barem su mi tako rekli kad sam zaveštavala svoj novac. Trebalo je da se upotrebi za

unapređenje tehničkog znanja koje će se jednog dana koristiti u svim oblastima, od konzerviranja organa za transplantaciju do obezbeđivanja uslova za život posade na vekovima dugim letovima interplanetarnih brodova. A u svetu koji teži da se oporavi od oluje sa Sunca, ekonomski je bilo mnogo isplativije ako sam zamrznuta...”

„Bizeza, sve više se govori o tome kako je spavanje u hibernakulumu zapravo vrsta sublimisanog samoubistva.“

To ju je šokiralo. *Aristotel svakako ne bi bio tako grub*, pomisli. „Talese“, nastavi ona odsečno. „Kad budem želela da pričam s nekim o tome, pozvaću ćerku.“

„Svakako, Bizeza. Zanima li te još nešto?“

Oklevala je. „Koliko godina imam?“

„E, to je dobro pitanje. Ti si prava retkost, Bizeza.“

„Hvala.“

„Rođena si 2006, to je bilo pre šezdeset tri godine. Trebalo bi oduzeti devetnaest godina, koliko si provela u hibernakulumu.“

Ona oprezno reče: „Što znači četrdeset četiri.“

„Ipak, tvoja biološka starost iznosi četrdeset devet.“

„Da. A tih pet godina?“

„To su godine provedene na Miru.“

Ona klimnu glavom. „To ti je poznato?“

„Da, znam taj veoma poverljiv podatak.“

Ona se zavalila u stolici posmatrajući slonove u daljini i treperavo nebo u 2069. Pokušavala je da razbistri misli.

„Hvala ti, Talese.“

„Bilo mi je zadovoljstvo.“ Kad je začutao, imala je nejasno osećanje da u sobi neko nedostaje.

5. LONDON

Kada joj je ćerka sopštila loše vesti, Bela Fingal se nalazila iznad Londona.

Preletela je Atlantik i njen avion je iznad predgrađa na zapadnoj strani Londona prilazio aerodromu Hitrou. Pilot joj je rekao da će se najpre uputiti prema istoku i preleteti London, a onda se duž Temze vratiti nazad kako bi uhvatili čeonu vetar. Ovog bistrog martovskog jutra grad je ličio na svetlucavi tepih prostrt samo za nju. U avionu je bila sama. Bio je to jedan od novih skramdžetova. Veoma moderna kočija za jednu baku.

Ipak, ona zapravo nije želela da ide na ovaj put. Sahrana Džejsa Diflota već joj je dovoljno bila mučna. Susret sa ožalošćenom porodicom samo će još pogoršati situaciju. Međutim, to joj je bila dužnost kao Predsednice Svetskog kosmičkog saveta.

Na ovaj posao zalutala je gotovo slučajno, verovatno nagodbom članova nadvladinog odbora koji je upravljao Kosmičkim savetom. Krajičkom svesti, znala je da je ovaj novi položaj zapravo počast, kao i mnoga savetnička mesta na univerzitetu ili neizvršna direktorska zaduženja koja je zaslužila kao veteran oluje sa Sunca. Nikad nije ni pomislila da će preletati čitavu planetu samo da bi bila gurnuta u zbnunjujuće i teške okolnosti kao sada.